

ZPRAVODAJ

životního prostředí města Rakovníka

ročník 2022

číslo 2

Obsah

Úvod:	3
Rakovnické posvícení.....	5
Oslavy Dne stromů v Rakovníku	5
Okresní ekologická soutěž – podzim	7
Výsledková listina Okresní ekologické soutěže 20. 9. 2022	7
Výsledková listina podzimního kola botanické soutěže 21. 10. 2022	10
Údržba ptačích budek.....	13
Stavební a demoliční odpady (SDO)	14
.....	15
Upozornění na odklad termínu provozu starých kotlů.	16
Jak správně a bezpečně topit	17
Revitalizace vodních toků – (Proč revitalizovat toky a jejich povodí)	18
Zpráva o prohlídce – zaměřené na působení bobrů – Lišanský potok v úseku Lišany – Rakovník dne 13.11.2022.....	20
Památné stromy biosférické rezervace Křivoklátsko	36
Sázíme budoucnost	37
Dobrovolnický den.....	38
O ZVÍŘATECH A LIDECH	38

Úvod:

Vážená čtenářko, vážený čtenáři zpravodaje, všechny vás srdečně zdravím v novém volebním období. Někteří radní a zastupitelé se vyměnili, ale i nadále trvá zájem města o zdravé životní prostředí. Byla jmenována nová komise životního prostředí a je možné i nadále žádat o granty v oblasti životního prostředí. Město Rakovník aktualizovalo strategický plán města, ve kterém je ochrana životního prostředí nedílnou součástí.

Je to již 20 let, co je vydáván Zpravodaj životního prostředí města Rakovníka, který je v rámci České republiky zcela ojedinělý. V našem novém čísle se můžete dočíst nejenom o nejruznějších proběhlých akcích a činnostech, ale také se seznámit se zajímavou zprávou Agentury ochrany přírody a krajiny o činnosti bobra na Lišanském potoce.

V novém roce 2023 vám přeji všem především pevné zdraví, ale i hodně pohody a klidu.

Váš starosta

PaedDr. Luděk Štíbr

Rakovnické posvícení

Od pátku 2. 9. do neděle 4. 9. 2022 pořádal Klub kaktusářů při I. ZO Českém zahrádkářském svazu Rakovník v Gymnáziu Zikmunda Wintra „49. výstavu kaktusů a jiných sukulentů“. Kaktusy bylo možné na výstavě i zakoupit.

V sobotu 3. 9. 2022 pořádala Botanická zahrada Rakovník při Střední zemědělské škole Rakovník společně se Společností pěstitelů masožravých rostlin a jiných botanických kuriozit – Darwiniana 18. výstavu masožravých rostlin a jiných botanických kuriozit nazvanou „Tajemný svět masožravých rostlin“.

V sobotu 3. 9. 2022 pořádal v Čermákových sadech Dům dětí a mládeže v Rakovníku Den otevřených dveří. Návštěvníci si mohli prohlédnout ukázky z činnosti DDM, tvořivou dílničku a chovy zvířat. Zájemci si měli možnost vybrat některý ze zájmových kroužků.

Dále v sobotu 3. 9. a v neděli 4. 9. 2022 pořádal Český svaz chovatelů v Rakovníku, „Posvícenskou výstavu králíků, holubů a drůbeže, exotického ptactva a okrasného vodního ptactva“ v areálu ZO Českého svazu chovatelů ve Vladislavově ulici. Návštěvníci výstavy si měli možnost prohlédnout velké množství ušlechtilých a čistokrevných zvířat. Soutěžilo se o Pohár starosty Města Rakovníka. Součástí výstavy bylo i občerstvení.

Oslavy Dne stromů v Rakovníku

Město Rakovník se již léta zapojuje do oslav Dne stromů. Poprvé byl Den stromů slaven v roce 1872 v Nebrasce na podnět J. S. Mortona, který navrhl vyhlášení Národního dne stromů s cílem vyzdvihnout důležitost stromů při zvyšování kvality životního prostředí. Při první slavnosti bylo vysazeno více než milion stromů v Nebrasce. Myšlenka oslav Dne stromů se rychle rozšířila po celých Spojených státech a později i na další kontinenty. Datum oslav Dne stromů je různý, liší se podle klimatických podmínek a toho, kdy je možné stromy vysazovat. V Čechách byly Svazem spolků okrašlovacích pořádány Stromové slavnosti poprvé masově v roce 1906. Stará tradice československá byla v České republice obnovena v roce 2000, kdy bylo datum první oslavy svátku stromů stanoveno na 20. 10. Od té doby se každoročně v tento den konají výstavy, semináře či koncerty inspirované stromy, také vycházky za stromy a do lesa. Hlavně se v tento den stromy sází.

V Rakovníku byly v roce 2022 v rámci oslav Dne stromů pořádány tyto akce:

Dne 19. 10. 2022 od 13:00 hodin do 17:00 hodin byla pro veřejnost otevřena Farní zahrada v Rakovníku, která byla zaregistrována jako významný krajinný prvek a v roce 2008 a počátkem roku 2009 zrekonstruována za finanční podpory Města Rakovníka, Středočeského kraje a řady dalších sponzorů. Farní zahradu v tento den navštívili hlavně pamětníci, kteří zahradu navštěvovali v dětství. Byly zde k vidění fotografie z průběhu rekonstrukce celé farní zahrady.

Dne 21. 10. 2022 od 8:00 hodin pořádal Dům dětí a mládeže v Rakovníku ve spolupráci se Střední zemědělskou školou (SZeŠ) v Rakovníku v rámci oslav Dne stromů v Botanické zahradě v Rakovníku Okresní kolo botanické soutěže pro základní, střední a speciální školy za finanční podpory Města Rakovníka, tematicky zaměřenou na užitkové i exotické rostliny.

Součástí soutěže byla přednáška Ing. Pazdery na téma “Netradiční ovocné dřeviny”. Botanická zahrada byla tradičně otevřena i pro veřejnost. Ve dnech od 17. do 23. 10. 2022 pořádal pro veřejnost Kroužek mladých včelařů – Rakovník “RAKOVčelařici“ na plotě rakovnické botanické zahrady soutěž STROMY A OPYLOVATELÉ.

Den otevřených dveří ve Farní zahradě v Rakovníku.

Okresní kolo botanické soutěže.

Okresní ekologická soutěž – podzim

V úterý 20. září 2022 se v Botanické zahradě SZeŠ konalo podzimní kolo okresní ekologické soutěže. Tématem letošního ročníku bylo již tradičně ekologické zemědělství, biopotraviny a zdravý životní styl. Soutěže se zúčastnilo 169 žáků a studentů, kteří si nejprve vyslechli úvodní slovo organizátora Ing. Františka Pazdery ze SZeŠ Rakovník. Poté účastníci procházeli ve dvojicích zahradou a zodpovídali na otázky týkající se již zmíněných témat. Starší žáky a studenty čekalo i poznávání několika exotických a alternativních plodin ekologického zemědělství. Pro všechny účastníky byl připraven také doprovodný program. Mladší děti si vyzkoušely hledačku a doplňovačku s tajenkou, která byla rozmístěna v botanické zahradě kolem rybníčka. Starší žáci a studenti si zase v Klubu DDM Rakovník vyslechli přednášku o alternativních plodinách v ekologickém zemědělství, které jim svým výkladem přiblížil pan Ing. Pazdera. Akce proběhla za finanční podpory Města Rakovníka, úspěšné řešitele tak čekala výhra v podobě některé z masožravých rostlin a sladká odměna. Výsledky soutěže naleznete v dokumentu pod článkem.

Výsledková listina Okresní ekologické soutěže 20. 9. 2022

Téma: „Ekologické zemědělství, biopotraviny a zdravý životní styl“.

Výsledková listina I. kategorie:

4. - 5. třídy ZŠ

Pořadí	Jméno a Příjmení		Základní škola	BODY celkem
1.	Vojtěch Šaroch	Hynek Havránek	ZŠ Nové Strašecí	14+
2.	František Pecka	Andrea Sýkorová	ZŠ Jesenice	14

3.	Emma Maříková	Tomáš Haužvic	ZŠ Nové Strašecí	13++
4.	Tomáš Pochman	Jáchym Vait	ZŠ Lužná	13+
5.	Monika Vojancová	Mia Kishkinová	ZŠ Řevničov	13
6.-7.	Martina Hadrboľcová	Ondřej Novák	1. ZŠ Rakovník	12
6.-7.	Tereza Čečrdlová	Hana Černohorská	ZŠ Kolečovice	12
8.-13.	Anna Krabcová	Kristýna Padivá	ZŠ Lužná	10
8.-13.	Čížek	Čermák	ZŠ Kounov	10
8.-13.	Anna Mikulková	Martin Andrášek	ZŠ Nové Strašecí	10
8.-13.	Sofie Worofková	Martina Zuzana Gaperová	ZŠ Jesenice	10
8.-13.	Tomáš Petrlik	Lukáš Velát	ZŠ Kolečovice	10
8.-13.	Nela Šafránková	Nikol Studničková	ZŠ Řevničov	10
14.-15.	Nikola Vaicová	Václav Štercl	ZŠ Jesenice	9
14.-15.	Jan Richter	František Palivec	ZŠ Kounov	9
16.	Jakub Rouč	Matyáš Toth	ZŠ Lužná	8

Výsledková listina II. kategorie

6. - 7. třídy ZŠ

Pořadí	Jméno a Příjmení		Základní škola	BODY celkem
1.	Barbora Kánská	Michaela Knappová	GZW Rakovník	16++
2.	Tereza Johanidesová	Iveta Linhartová	1. ZŠ Rakovník	16+
3.	Josef Hanco	Barbora Veselá	ZŠ Lužná	16
4.-7.	Sofie Židková	Patrik Trojan	1. ZŠ Rakovník	15
4.-7.	Štěpánka Křišíková	Alena Kolská	3. ZŠ Rakovník	15
4.-7.	Natalie Brotánková	Laura Bernardová	2. ZŠ Rakovník	15
4.-7.	Gita Hamouzová	Šárka Novotná	ZŠ Lužná	15
8.-10.	Anna Fröhlichová	Valerie Zemanová	ZŠ Nové Strašecí	14
8.-10.	Valerie Loskotová	Samuel Hvězda	3. ZŠ Rakovník	14
8.-10.	Natalie Šimová	Julie Kolářová	2. ZŠ Rakovník	14
11.	Ondřej Smutný	Štěpán Slovák	ZŠ Řevničov	13
12.-16.	Josef Bergman	Daniel Nezbeda	ZŠ Kounov	12
12.-16.	David Jodas	Aleš Myšička	2. ZŠ Rakovník	12
12.-16.	Eduard Pejša	Radim Suk	ZŠ Řevničov	12
12.-16.	Vojtěch Gasper	Lucie Černá	ZŠ Jesenice	12
12.-16.	Petr Holý	Matěj Polcar	3. ZŠ Rakovník	12
17.-19.	Václav Bajer	Šimon Šolc	ZŠ Nové Strašecí	11
17.-19.	Marek Lúftner		ZŠ Nové Strašecí	11
17.-19.	Nikola Kulíšková	Laura Zelenková	ZŠ Jesenice	11
20.-23.	Adam Sivák	Tomáš Václavík	ZŠ Jesenice	10
20.-23.	Alexandra Treglerová	Veronika Sedláková	1. ZŠ Rakovník	10
20.-23.	Kevin Nejedlý	František Herink	ZŠ Kounov	10
20.-23.	Ludmila Mohylová	Ondřej Šindler	ZŠ Čistá	10
24.-25.	Adriana Hudcová	Kateřina Plešincová	ZŠ Čistá	9
24.-25.	Vojtěch Novotný	Jan Černohorský	ZŠ Kolečovice	9
26.-28.	Nikola Mlejnková	Valentýna Kážová	ZŠ Kounov	8
26.-28.	Natalie Červinková	Karolína Březinová	ZŠ Kolečovice	8
26.-28.	Gabriella Svobodová	Pavčina Štillerová	ZŠ Kolečovice	8

Výsledková listina III. kategorie**8. - 9. třídy ZŠ**

Pořadí	Jméno a Příjmení		Základní škola	BODY celkem
1.	Karolína Burgetová	Kateřina Nováková	ZŠ Lužná	23
2.	Eliška Nosálová	Martin Pochman	ZŠ Lužná	22
3.	Anna Veselá	Karolína Roučová	ZŠ Lužná	19,5
4.	Nella Němcová	Jan Vospálek	GZW Rakovník	19
5.	Julie Filopová	Anna Čermáková	3. ZŠ Rakovník	18
6.	Jan Křížák	Václav Hadrbolec	GZW Rakovník	17
7.	Markéta Mouchová	Anna Loskotová	1. ZŠ Rakovník	14,5
8.	Tomáš Hloušek	Max Boušek	2. ZŠ Rakovník	14
9.-11.	Daniel Vožeh	Aleš Icha	2. ZŠ Rakovník	13,5
9.-11.	Lucie Rezková	Viktorie Kinštová	ZŠ Nové Strašecí	13,5
9.-11.	Adéla Zinková	Barbora Kubíková	1. ZŠ Rakovník	13,5
12.	Šárka Nevímová	Emma Chalupecká	ZŠ Nové Strašecí	12
13.-14.	Ondřej Pidrman	Richard Holopírek	2. ZŠ Rakovník	11
13.-14.	Michaela Narovcová	Michaela Burstová	ZŠ Jesenice	11
15.	Jonáš Příbyl	Metoděj Svoboda	GZW Rakovník	10,5
16.	Matyáš Studnička	Lukáš Dyntar	ZŠ Řevničov	10
17.	Matěj Macek		ZŠ Řevničov	9,5
18.	Lucie Cyrmonová	Viktorie Wurmová	ZŠ Čistá	9
19.	Laura Kučerová	Věra Rohlová	ZŠ Kounov	8,5
20.	Jiří Klementovič	Jakub Hlaváček	ZŠ Jesenice	8
21.-23.	Zlata Matějovičová	Barbora Charvátová	ZŠ Nové Strašecí	7,5
21.-23.	Pavel Franče	Josef Pšenička	3. ZŠ Rakovník	7,5
21.-23.	Břinčilová	Anna Dýbová	ZŠ Kolečovice	7,5
24.-25.	Jakub Čermák	Patrik Jógl	1. ZŠ Rakovník	7
24.-25.	Nela Petržilková	Lucie Iblova	ZŠ Čistá	7
26.	Lucie Pavlisová	Ema Marie Novotná	ZŠ Čistá	6,5
27.	Jakub Kozler	Jiří Pelikán	ZŠ Kolečovice	6
28.	Anna Záhoříková	Nikola Catuna	ZŠ Kolečovice	5,5
29.-30.	Zuzana Rzadkovská	Leona Kučabová	ZŠ Řevničov	5
29.-30.	Vojtěch Šturma	Šimon Štys	ZŠ Kounov	5
31.	Barbora Slezáková		ZŠ Kounov	4,5
32.	Jan Černošlák	Marek Měchura	ZŠ Jesenice	3,5
33.	Tomáš Joch	Miroslav Pohlodko	1. ZŠ Rakovník	1

Výsledková listina IV. kategorie**střední školy**

Pořadí	Jméno a Příjmení			BODY celkem
1.	Martina Sojáková	Václav Čepička	SZeŠ Rakovník	34,5
2.	Jaroslav Skružný	Eliška Johnstonová	SZeŠ Rakovník	34
3.	Vojtěch Příbyl	Metoděj Slavík	SZeŠ Rakovník	23
4.	Karolína Bílková	Jakub Dvořák	GZW Rakovník	21,5
5.	Petra Macková	Markéta Nová	Gym JAK Nové	20,5

			Strašecí	
6.	Bára Polcarová	Dita Pochmanová	GZW Rakovník	16
7.	Tadeáš Peroutka	Martin Kaftan	GZW Rakovník	13,5
8.	Natálie Volmutová	Lucie Mikešová	MOA Rakovník	11,5
9.	Klára Kesslová	Tereza Jakubská	MOA Rakovník	9

Soutěže se zúčastnilo 169 soutěžících.

Soutěžní otázky připravil Ing. František Pazdera, Alena Holá.

Hodnocení: Ing. František Pazdera, Miroslava Donátová, Alena Holá

Zpracovala: Alena Holá

Výsledková listina podzimního kola botanické soutěže 21. 10. 2022

Téma: „Užitkové i exotické rostliny“.

Výsledková listina soutěžní kategorie:

I.					
P.č.	start.číslo	Kategorie	Soutěžící	Škola	Body
1.		I.	Martina Hadrboľcová	1. ZŠ Rakovník	17
2.		I.	Matyáš Rublič	ZŠ Nové Strašecí	15
3.		I.	Hynek Havránek	ZŠ Nové Strašecí	14+
4.		I.	Jáchym Vait	ZŠ Lužná	14
5.		I.	Vojtěch Šaroch	ZŠ Nové Strašecí	13
6.		I.	Barbora Boková	ZŠ Lužná	13
7.		I.	Alice Galko	3. ZŠ Rakovník	12
8.		I.	Žofie Bártová	3. ZŠ Rakovník	12
9.		I.	Tereza Čechrdlová	ZŠ Kolečovice	12
10.		I.	Martina Gasperová	ZŠ Jesenice	11
11.		I.	Sofie Worofková	ZŠ Jesenice	11
12.		I.	Hana Černoňorská	ZŠ Kolečovice	11
13.		I.	Jáchym Košťál	ZŠ Kolečovice	11
14.		I.	Emma Maříková	ZŠ Nové Strašecí	11
15.		I.	Tomáš Pochman	ZŠ Lužná	11
16.		I.	Vojta Ryvola	3. ZŠ Rakovník	11
17.		I.	Ondřej Novák	1. ZŠ Rakovník	10
18.		I.	Natálie Ibloňá	ZŠ Jesenice	10
19.		I.	Karolína Kondelíková	ZŠ Jesenice	9
20.		I.	Tomáš Haužvic	ZŠ Nové Strašecí	9
21.		I.	Antonín Muška	ZŠ Lužná	9
22.		I.	Kateřina Feherová	ZŠ Kolečovice	9
23.		I.	Ebi Hyrošová	ZŠ Jesenice	8

II.

P.č.	start.číslo	Kategorie		Škola	Body	Pořadí
1.		II.	Josef Hanko	ZŠ Lužná	20	1.
2.		II.	Linda Iblová	GZW Rakovník	18	2.
3.		II.	Jan Čech	1. ZŠ Rakovník	17	3.
4.		II.	Mejma Vojtová	GZW Rakovník	16	4.-5.
5.		II.	Václav Tetur	ZŠ Lužná	16	4.-5.
6.		II.	Barbora Veselá	ZŠ Lužná	15	6.-9.
7.		II.	Elen Metzová	GZW Rakovník	15	6.-9.
8.		II.	Kristýna Veselá	GZW Rakovník	15	6.-9.
9.		II.	Štěpánka Křišíková	3. ZŠ Rakovník	15	6.-9.
10.		II.	Adam Gregor	2. ZŠ Rakovník	14	10.-12.
11.		II.	Anna Rubličová	GZW Rakovník	14	10.-12.
12.		II.	Alena Rolská	3. ZŠ Rakovník	14	10.-12.
13.		II.	Marie Rychtrová	ZŠ Kounov	13	13.-17.
14.		II.	Marek Lüftner	ZŠ Nové Strašecí	13	13.-17.
15.		II.	Svatopluk Štekl	ZŠ Nové Strašecí	13	13.-17.
16.		II.	Eliška Kochánková	2. ZŠ Rakovník	13	13.-17.
17.		II.	Ondřej Kondelík	ZŠ Jesenice	13	13.-17.
18.		II.	Daniela Javůrková	2. ZŠ Rakovník	12	18.-25.
19.		II.	Jan Černohorský	ZŠ Kolečovice	12	18.-25.
20.		II.	Václav Černák	ZŠ Kolečovice	12	18.-25.
21.		II.	Karolína Březinová	ZŠ Kolečovice	12	18.-25.
22.		II.	Pavčina Štillerová	ZŠ Kolečovice	12	18.-25.
23.		II.	Nikol Ludická	ZŠ Kounov	12	18.-25.
24.		II.	Jaroslav Učík	2. ZŠ Rakovník	12	18.-25.
25.		II.	Tereza Johanidesová	1. ZŠ Rakovník	12	18.-25.
26.		II.	Gita Hamouzová	ZŠ Lužná	11	26.-32.
27.		II.	Vojtěch Novotný	ZŠ Kolečovice	11	26.-32.
28.		II.	Leona Strnadová	3. ZŠ Rakovník	11	26.-32.
29.		II.	Kevin Nejedlý	ZŠ Kounov	11	26.-32.
30.		II.	Matouš Hanko	ZŠ Lužná	11	26.-32.
31.		II.	Veronika Sedláková	1. ZŠ Rakovník	11	26.-32.
32.		II.	Karolína Bláhová	ZŠ Jesenice	11	26.-32.
33.		II.	Marie Andrášková	ZŠ Nové Strašecí	10	33.-41.
34.		II.	Lukáš Průša	3. ZŠ Rakovník	10	33.-41.
35.		II.	Natálie Krejčová	ZŠ Kolečovice	10	33.-41.
36.		II.	Sára Smetáková	2. ZŠ Rakovník	10	33.-41.
37.		II.	Sofie Židková	1. ZŠ Rakovník	10	33.-41.
38.		II.	Adam Sivák	ZŠ Jesenice	10	33.-41.
39.		II.	Nikola Mlejnková	ZŠ Kounov	10	33.-41.
40.		II.	Jan Horák	ZŠ Nové Strašecí	10	33.-41.
41.		II.	Nikola Kulíšková	ZŠ Jesenice	10	33.-41.
42.		II.	Laura Zelenková	ZŠ Jesenice	9	42.-43.
43.		II.	Daniel Nezbeda	ZŠ Kounov	9	42.-43.
44.		II.	Matěj Polcar	3. ZŠ Rakovník	8	44.
45.		II.	Patrik Trojan	1. ZŠ Rakovník	7	45.

III.

P.č.	start.číslo	Kategorie		Škola	Body	Pořadí
1.		III.	Jan Křížák	GZW Rakovník	24	1.
2.		III.	Jiří Mikeš	ZŠ Nové Strašecí	22	2.
3.		III.	Adéla Zinková	1. ZŠ Rakovník	18,5	3.
4.		III.	Karolína Burgetová	ZŠ Lužná	18	4.
5.		III.	Eliška Nosálová	ZŠ Lužná	17,5	5.-7.
6.		III.	Adam Kleindienst	ZŠ Nové Strašecí	17,5	5.-7.
7.		III.	Karolína Roučová	ZŠ Lužná	17,5	5.-7.
8.		III.	Václav Hadrbolec	GZW Rakovník	17	8.-9.
9.		III.	Bohuslav Videman	ZŠ Nové Strašecí	17	8.-9.
10.		III.	Daniel Lužný	GZW Rakovník	16,5	10.-11.
11.		III.	Jaromír Staš	ZŠ Nové Strašecí	16,5	10.-11.
12.		III.	Matouš Hossinger	1. ZŠ Rakovník	15,5	12.
13.		III.	Martin Pochman	ZŠ Lužná	15	13.
14.		III.	Tomáš Hloušek	2. ZŠ Rakovník	14,5	14.-15.
15.		III.	Jaromír Štáfen	ZŠ Nové Strašecí	14,5	14.-15.
16.		III.	Pavčina Dvořáková	3. ZŠ Rakovník	13,5	16.-17.
17.		III.	Jakub Čermák	1. ZŠ Rakovník	13,5	16.-17.
18.		III.	Barbora Kubíková	1. ZŠ Rakovník	13	18.-19.
19.		III.	Jan Vospálek	GZW Rakovník	13	18.-19.
20.		III.	Daniel Vožeh	2. ZŠ Rakovník	12	20.
21.		III.	Anna Veselá	ZŠ Lužná	11,5	21.
22.		III.	Jiří Klementovič	ZŠ Jesenice	11	22.
23.		III.	Ondřej Pidrman	2. ZŠ Rakovník	10	23.-24.
24.		III.	Michaela Burstová	ZŠ Jesenice	10	23.-24.
25.		III.	Laura Kučerová	ZŠ Kounov	9,5	25.-27.
26.		III.	Magdaléna Pelcová	3. ZŠ Rakovník	9,5	25.-27.
27.		III.	Natálie Břinčálová	ZŠ Kolečovice	9,5	25.-27.
28.		III.	Nella Němcová	GZW Rakovník	9	28.-29.
29.		III.	Michaela Narovcová	ZŠ Jesenice	9	28.-29.
30.		III.	Aleš Icha	2. ZŠ Rakovník	8,5	30.
31.		III.	Adam Polák	3. ZŠ Rakovník	8	31.-32.
32.		III.	Tereza Szabová	1. ZŠ Rakovník	8	31.-32.
33.		III.	Pavel Franče	3. ZŠ Rakovník	7,5	33.-36.
34.		III.	Vojtěch Šturma	ZŠ Kounov	7,5	33.-36.
35.		III.	Tomáš Nachtigal	3. ZŠ Rakovník	7,5	33.-36.
36.		III.	Anna Dýbová	ZŠ Kolečovice	7,5	33.-36.
37.		III.	Adéla Záhoříková	ZŠ Kolečovice	7	37.
38.		III.	Nikola Catuna	ZŠ Kolečovice	6,5	38.
39.		III.	Jakub Kozler	ZŠ Kolečovice	6	39.
40.		III.	Věra Marie Rohlová	ZŠ Kounov	5,5	40.
41.		III.	Tereza Františka Svobodová	ZŠ Kounov	5	41.
42.		III.	Jana Müllerová	ZŠ Kounov	2,5	42.

IV.

P.č.	start.číslo	Kategorie		Škola	Body	Pořadí
1.		IV.	Jakub Dvořák	GZW Rakovník	26,5	1.
2.		IV.	Bára Polcarová	GZW Rakovník	23,5+	2.
3.		IV.	Martina Sojáková	SZeŠ Rakovník	23,5	3.
4.		IV.	Karolína Bílková	GZW Rakovník	22,5	4.
5.		IV.	Petra Macková	Gym. Nové Strašecí	21,5	5.
6.		IV.	Václav Čepička	SZeŠ Rakovník	21	6.
7.		IV.	Dita Pochmanová	GZW Rakovník	19,5	7.
8.		IV.	Markéta Nová	Gym. Nové Strašecí	19	8.
9.		IV.	Dominik Rochtr	SZeŠ Rakovník	16,5	9.
10.		IV.	Lukáš Pufr	MOA Rakovník	14,5	10.-11.
11.		IV.	Nikola Trejbalová	MOA Rakovník	14,5	10.-11.
12.		IV.	Jaroslav Skružný	SZeŠ Rakovník	14	12.
13.		IV.	Vojtěch Příbyl	SZeŠ Rakovník	13,5	13.
14.		IV.	Dominik Mareš	MOA Rakovník	12	14.-16.
15.		IV.	David Hrbek	MOA Rakovník	12	14.-16.
16.		IV.	Julie Šilhavá	MOA Rakovník	12	14.-16.

V.

P.č.		Kategorie		Škola	POŘADÍ	BODY celkem
1.		V.	Anna Závorová	SŠ, ZŠ a MŠ speciální Rakovník	1.	13+
2.		V.	Aneta Večeřová	SŠ, ZŠ a MŠ speciální Rakovník	2.	13
3.		V.	Klára Šestáková	SŠ, ZŠ a MŠ speciální Rakovník	3.	10+
4.		V.	Vláďa Truhlář	SŠ, ZŠ a MŠ speciální Rakovník	4.	10
5.		V.	Jiří Kučera	SŠ, ZŠ a MŠ speciální Rakovník	5.	8

Soutěže se zúčastnilo 131 soutěžících.

Soutěžní otázky připravil Ing. František Pazdera.

Výsledkovou listinu zpracovala Dne 21. 10. 2022 Alena Holá.

Údržba ptačích budek

Rakovnický ornitologický spolek Fénix díky příspěvku na rok 2022 od Města Rakovník zajistí na nadcházející zimu údržbu a drobné opravy dřevěných ptačích budek pro hnízdění volně žijících ptáků. Budky byly vyvěšovány dobrovolnický nebo z grantů města postupně od roku 2009 až do současnosti. Celkem udržuje spolek na území města přes 100 ptačích budek, převážná část je určena pro drobné pěvce, jimž ve městě chybí přirozené dutiny ve starých stromech. Nejčastějšími hosty jsou sýkora koňadra, sýkora modřinka, vrabec polní nebo brhlík lesní.

Několik budek slouží také vzácnějšímu zvláště chráněnému krutihlavu obecnému, případně špačkům či rehkům.

Dosluhující budky, které již nebude možno opravit, budou nahrazeny novými. Město přispělo až na 25 nových sýkorníků.

Zpráva o obsazenosti a stavu budek bude předána na odbor životního prostředí.

V nadcházejícím roce by spolek chtěl podpořit také hnízdění i neopeřených polétavců - netopýrů, umístěním několika speciálních budek pro tyto ohrožené živočichy.

Rádi také občanům poradíme, jakou ptačí budku si pořídit, kam ji nejlépe umístit a jak udržovat.

Za RSO Fénix, Milan Tichai

Fotografie z údržby ptačí budky.

Stavební a demoliční odpady (SDO)

Co je to stavební odpad

Pod termínem „stavební odpad“ si můžeme představit to, co zbude po demolici nebo rekonstrukci nějaké stavby. Patří sem například keramické obklady, cihly, beton, střešní tašky, dřevo, sklo, plasty, asfaltové směsi, kovy (včetně jejich slitin), vytěžená zemina, hlušina (nezužitkovatelný výkopový materiál) a kamení, dále pak izolační materiály a stavební materiály s obsahem azbestu, atd. Stavební a demoliční odpady jsou jako skupina v katalogu odpadů vedeny pod číslem 17. Největší podíl na množství SDO má výkopová zemina / hlušina, která se nerecykluje a měla by se v maximální míře znovu vyžívat. Většina stavebních odpadů je recyklovatelná a lze je dále zpracovávat v mobilních recyklačních linkách, nebo ve stacionárních recyklačních linkách. Pro jejich úspěšnou recyklaci (nebo další

zpracování) je však nutná separace i kvůli možnému znečištění materiálu, které platná legislativa zařazuje jako odpady nebezpečné.

Odpady z demolic a rekonstrukcí

Po demolici stavby jako je např. rodinný dům, silnice, most, atd. vznikne odpad stavební a demoliční (SDO). V rámci recyklace dokážeme tyto odpady využívat nejen k zásypům inženýrských sítí, vyrovnávání terénu nebo ke zpevnění provizorních podkladů na stavbách jako náhrada za některé přírodní zdroje, které již docházejí.

Využíváním stavebního a demoličního odpadu předcházíme nutnosti skládkování, plně využíváme materiálový potenciál výrobků, šetříme primární zdroje nerostných surovin, šetříme energii na získání nových surovin a snižujeme zátěž životního prostředí.

Samotné recyklaci stavebních odpadů by měla předcházet selektivní demolice

Ačkoli se to na první pohled nemusí zdát, recyklace stavebních a demoličních odpadů (SDO) je vcelku složitý technologický proces. Vyžaduje kvalitní zpracovatelské technologie a je s ním spojena náročná legislativa a logistika. Aby byla recyklace efektivní, je třeba zajistit dokonalou separaci. Tím se myslí oddělení jednotlivých materiálových složek. Nejprve skla, plastů, kovových konstrukcí, dřeva a dalších. Ty je možné zpracovávat podle druhu. Následně pak beton, cihly, asphalt a další. Dále je třeba dbát na to, aby ve zpracovávaných odpadech nebyly příměsi nebezpečných látek. A ty odpadní složky, které jsou označeny jako nebezpečné odpady, je nutno likvidovat separátně a v souladu s předpisy.

Recyklací stavebních a demoličních odpadů v současnosti rozumíme převážně jejich úpravu, během které dochází ke změně jejich fyzikálních vlastností. Základem pro efektivní recyklaci SDO jsou recykláty s minimem nežádoucích příměsí. Stavební odpady jsou cenným zdrojem materiálů, který může snížit nutnost těžby, popřípadě výroby nových surovin a materiálů.

Zpracování stavebního odpadu

Bylo by mylné se domnívat, že z rozdrčeného betonu se vyrobí beton nový nebo že ze starých cihel získáme nové cihly. Jedním z nejčastějších způsobů je využití recyklátu jako podkladního a zásypového materiálu ve stavebnictví. Na využití recyklátů ve stavebnictví se vztahují přísné (a složité) bezpečnostní předpisy. Produkty obsahující větší podíl recyklátu nemohou být použity vždy a všude. Nicméně o to více je nutné, aby byly používány tam, kde to bezpečnostní předpisy povolují. Dalším zásadním krokem je to, že bude existovat poptávka po stavebních recyklátech.

Díky systémům recyklace se některý stavební odpad může vrátit do stavebnictví jako doplňkový i jako plnohodnotný materiál. **Recykláty SDO musí splňovat nejen technické parametry, ale posuzují se i z hlediska ochrany životního prostředí.**

Stranou samozřejmě nelze ponechat skutečnost, že ne všechny stavební firmy zacházejí s odpadem tak, jak by měly. Po celé ČR vznikají nelegální skládky stavebního odpadu, ke kterým neexistuje žádná evidence. Proto by nyní měly firmy nově do stavební dokumentace uvádět i to, kam a za jakých podmínek se bude odpad z demolic ukládat. Jedním z nejčastějších způsobů je využití recyklátu jako podkladního a zásypového materiálu ve stavebnictví.

Efektivní recyklace SDO, promyšlenější stavebnictví, řízené demolice a investice do recyklačních linek jsou cestou, která bude řešit blížící se materiálovou krizi.

Cihelný recyklát

Pokud je celý proces recyklace cihelné suti kvalitní, lze cihelný recyklát použít jako vstupní materiál do různých konstrukcí a prefabrikátů. Tzv. cihelná moučka se využívá k výrobě antukového povrchu (sportovci jistě znají). Ovšem nejvíce je v současné době cihelný recyklát využíván jako zásypový materiál. Po nezbytných úpravách a za předpokladu kvalitního recyklátu lze tento recyklát použít i k výrobě nových cihlářským stavebních dílů.

Asfaltový recyklát

Získává se odděleně od ostatních materiálů v podobě tzv. ker, které jsou odlamovány z povrchu. Zpravidla se zpracovávají na místě pomocí mobilních drtíren. Nebo se získává tzv. frézováním za studena. Tento recyklát lze využívat například při výstavbě málo vytížených cest nebo cyklostezek. Mimo to jej lze použít i jako materiál ke stavbě protihlukových stěn.

Výkopová zemina

Výkopová zemina je ve své podstatě zemina, která se (zjednodušeně řečeno) stává odpadem pouze pro provozovatele stavby. Ovšem ve skutečnosti se nemusí o odpad vždy jednat. Pokud se jedná o zeminu vytěženou ze země, využívá se opět v souladu s platnou legislativou k vyrovnávání terénních nerovností.

Stavební odpady z plastů a PVC

Uplatnění plastů ve stavebnictví je hned po obalovém průmyslu druhé největší, avšak materiálově rozdílné. Nároky na životnost těchto plastů jsou samozřejmě mnohem vyšší než u plastů obalových. Nejpoužívanějším plastem ve stavebnictví je PVC. Dále je velmi používaný polyetylen a známý izolant polystyren a polyuretan.

Upozornění na odklad termínu provozu starých kotlů.

Novelou zákona o ochraně ovzduší z května 2022 došlo k posunu termínu zákazu topení v kotlích na pevná paliva horší než 3. emisní třídy provozovaných v rodinném domě, bytovém domě nebo stavbě pro rodinnou rekreaci. V těchto případech se původní termín zákazu posouvá z 1. 9. 2022 na 1. 9. 2024. Podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, je od 1. 9. 2024 zakázáno provozovat kotle, které nesplňují minimální požadavky uvedené v příloze č. 11 k tomuto zákonu, v objektech určených k bydlení. Jedná se o rodinné domy, bytové domy a stavby určené pro rodinnou rekreaci. V ostatních objektech je zákaz platný od 1. 9. 2022. Příloha č. 11 zákona obsahuje minimální emisní požadavky na emise oxidu uhelnatého, organických látek a tuhých znečišťujících látek. Požadavky přílohy č. 11 neplní staré kotle na pevná paliva, které jsou zařazeny do nižší než 3. emisní třídy. Třídu kotle je možné zjistit ze štítku kotle nebo z návodu k použití, případně ji sdělí pracovník, který provádí pravidelnou kontrolu technického stavu a provozu kotle. **Výměnu nevyhovujícího zdroje neodkládejte a řešte ji okamžitě a co nejdříve podejte žádost o dotaci. Pokud dotaci nepotřebujete nebo nechcete, mějte jako doklad včasného zahájení řešení výměny objednávku nebo fakturu na nový zdroj tepla pro případ úřední kontroly!**

Jak správně a bezpečně topit

Lokální topeniště jsou v současné době jeden z největších znečišťovatelů ovzduší ve městech i na vesnicích. Pro zajištění co nejmenší míry znečišťování ovzduší vytápěním je klíčový výběr vhodného zdroje tepla a paliva. V kotli nebo kamnech je nutné **používat pouze takové palivo, které určil výrobce spalovacího zdroje** (kotle, kamen nebo krbu) a se kterým byl zdroj testován při uvádění na trh. Jen s ním bude fungovat, tak jak má. Mezi nejčastější chyby při topení patří spalování hnědého uhlí v litinových kotlích, které byly konstruovány pro černé uhlí nebo jen koks, případně nedodržení předepsaného maximálního obsahu vody v palivovém dřevě, nebo použití uhlí jiné zrnitosti. Mezi černým a hnědým uhlím je velký rozdíl v obsahu tzv. prchavé hořlaviny, tedy látek, které se při zahřátí paliva uvolňují a teprve pak hoří. Pokud je palivo s vysokým obsahem prchavé hořlaviny zahříváno tak, že hořlavé látky unikají, ale již neprocházejí přes hořící vrstvu paliva, dostávají se do komína nespálené a následně znečišťují vnější ovzduší. Při nákupu paliva by měli být provozovatelé spalovacích zdrojů zvláště opatrní. Neměli by nakupovat u dodavatelů, kteří palivo skladují zjevně nesprávným způsobem. Nepřebírat palivo, které je vlhké, mohlo by dojít k jeho samovznícení. Pokud se palivo (především uhlí) po nějaké době začne rozpadat, pravděpodobně nebylo dobře skladováno. V tom případě, stejně jako když došlo k dodání paliva, u kterého máte pochybnost, zda splňuje kvalitativní parametry, je možné se obrátit se stížností na Českou obchodní inspekci. Kvalitativní parametry jsou stanoveny pro výhřevnost, obsah vody a popela, pro uhlí a uhelné brikety. Na prodávané kusové dřevo požadavky stanoveny nejsou, ale pokud výrobce deklaruje určitou výhřevnost či obsah vody, musí tyto vlastnosti být dodrženy a lze je tedy vyžadovat. Při spalování dřeva je nutné zachovat předepsanou velikost kusů a vyhnout se spalování např. dřevní štěpky v kotlích na kusové dřevo. Nejvýznamnějším parametrem kusového dřeva je jeho vlhkost. Vyšší vlhkost vede nejen k vyšším emisím znečišťujících látek, ale i ke ztrátám tepla. Horší hoření pak vede k zanášení kotle i spalinových cest (komínu a kouřovodu) a také větší spotřebě dřeva. Vyšší obsah vody v palivu vede také ke zvýšení opotřebení kotle a podporuje jeho korozi. Optimální je skladovat dřevo v zastřešeném, ale dobře provětrávaném dřevníku, izolovaném od země. Doba skladování by měla být minimálně dva roky. Dalším velkým rizikem pro provozovatele spalovacích zdrojů je spalování odpadu. To vede zpravidla jen k malé finanční úspoře, ale kromě toho, že se jedná o porušení zákona o ochraně ovzduší pod pokutou, je to především **velmi nezodpovědné chování**. Při spalování odpadu mohou vznikat a do ovzduší unikat nebezpečné látky. Současně je obtížné zachovat správný průběh procesu hoření. Může docházet k nedokonalému hoření, které způsobí zanášení spalinových cest. Zdroj, ve kterém je odpad spalován, může být poškozen jak přílišným a nárazovým tepelným zatížením, tak zvýšenou korozí. K dosažení nízkých emisí současně přispívá i volba správného zdroje vytápění. V současné době jsou na trh dodávány pouze kotle splňující požadavky Ekodesignu. Jako Ekodesign se označuje požadavek na nízkoemisní provoz kotlů, podle nařízení Evropské unie 2015/1189. Současně jsou kotle (dle ČSN EN 303-5) zařazovány, dle emisí a účinnosti do tříd 1–5. Kotle 1 a 2 třídy jsou nejhorší a jejich provoz bude od září roku 2024 zakázáno používat.

Chcete ušetřit za palivo, snížit vliv našeho vytápění na kvalitu ovzduší či méně kouřem obtěžovat své okolí, dodržujte deset těchto pravidel:

1. Top tak, jak chceš, aby topil tvůj soused

2. **Suš dřevo minimálně jeden až dva roky – více se ohřeješ a bude z toho méně kouře**
3. **Nespaluj odpadky**
4. **Nastav regulační klapky tak, aby vzduch mohl k palivu, oheň nedus**
5. **Přikládej častěji menší dávku paliva než jednu velkou dávku za dlouhý čas (neplatí pro automaty a zplyňovací kotle)**
6. **Pravidelně čistí kotel a komín**
7. **Dle svých možností používej moderní kotel či kamna**
8. **Udržuj teplotu spalin za kotlem mezi 150 až 250 °C**
9. **Nevyhazuj teplo oknem, nepřetápěj a top jen tam, kde potřebuješ**
10. **Nebud' lhostejný k sobě ani ke svému okolí, zajímej se o to, co jde z tvého komína**

Revitalizace vodních toků – (Proč revitalizovat toky a jejich povodí)

Co to je revitalizace a proč je důležité je na tocích provádět?

Jedná se o proces nebo činnost, která vede k nápravě nevhodně provedených úprav na regulovaných tocích a jejich následné obnově do původního, přírodně blízkého stavu toku a jejího povodí. Tyto činnosti je třeba provádět, jelikož ač si to neuvědomujeme, řeky a potoky ve městech i ve volné krajině jsou často ve velmi špatném stavu, který je zapříčiněný právě nevhodnými úpravami a další lidskou činností, a to působí řadu ekologických i ekonomických škod a nevýhod.

V minulosti tyto, z dnešního pohledu nevhodné úpravy, probíhaly velice intenzivně a zahrnovaly především technické úpravy koryta jako je napřimování a prohlubování toku, likvidace břehových porostů a opevňování koryt a břehů např. betonem. To se dělo především v zájmu získávání zemědělských ploch v nivách, jejich odvodnění a ochrany před častějším zaplavováním. Úpravy byly také prováděny kvůli rozšiřování zastavitelných ploch a jejich protipovodňové ochraně, případně pro energetické využití nebo zesplavnění vodních toků. Bez toho, aby byly vodní toky člověkem upravovány, by současná společnost mohla jen těžko existovat. Během let však upravenost potoků a řek překročila únosný rozsah. Důsledkem těchto úprav bylo, že se rapidně zrychlilo proudění vody, což má dodnes za následek velké škody při povodních, kdy se voda nerozlévá z koryta do nivy, kde by se zdržovala, ale odtéká do níže položených území, kde se kumuluje a působí velké škody. Poškozena byla také celá řada biotopů vázaná na vodní prostředí, jako jsou např. nivní louky a mokřady. Lze tedy říci, že v dnešní době se na Rakovnicku nevyskytuje téměř žádný přirozený vodní tok.

Cílem revitalizací je tedy zlepšení jak samotného stavu toku, tak i jeho povodí. Jedná se o nápravu nevhodně provedených úprav na toku, stabilizace vodního režimu, zvýšení retenční schopnosti povodí nebo zlepšení samočisticí schopnosti toku.

K revitalizacím lze přistupovat z různých pohledů. Z ekologického pohledu nám revitalizace podporují biodiverzitu, zlepšují prostupnost migračních cest celé řady druhů, podporují ekosystémy, které jsou na vody vázány a dopomáhají k trvale udržitelnému přírodnímu systému. Z ekonomického pohledu to může být např. prevence povodňových škod v okolí

toků, rozlité vody do nivy vedoucí ke zpomalení postupu povodně, větší retence vody a její využitelnost v období sucha nebo i větší estetická a rekreační funkce daného toku.

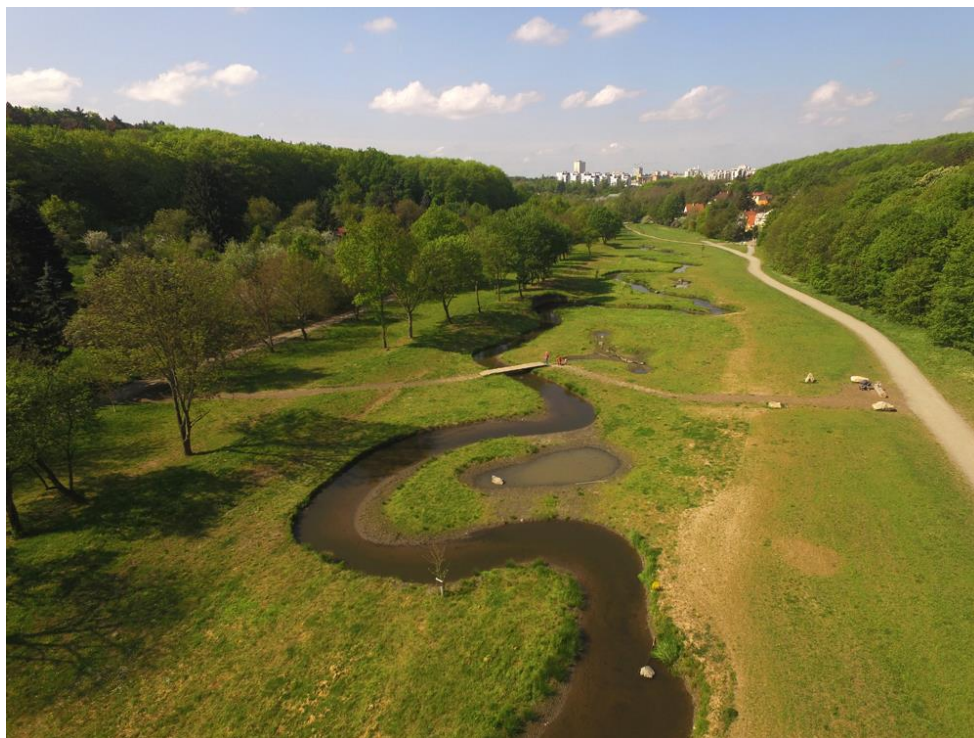
Revitalizace mohou být jednak stavební (technické) nebo jako samovolná renaturace. U stavebních revitalizací se provádějí závěrná stavebně-technická opatření, jejichž cílem je odstranění nepříznivých dopadů z dřívějších úprav toku a nivy a jejich následné přiblížení přirozenému stavu. Tyto zásahy se stávají z činností jako je např. zvětšení meandrování toku a jeho rozliv mimo koryto a jeho celkové prodloužení, narušení heterogenity dna a vytvoření proměnlivé hloubky, odstranění nevhodného břehového opevnění a nahrazení vhodným materiálem nebo vhodnou doprovodnou vegetací. Retenční a akumulaci schopnost nivy se dá podpořit vytvořením přírodě blízkých prvků. Je to například: obnova říčních ramen, tvorba přírodě blízkých paralelních koryt, budování tůní v nivě toku a výsadbou stanovištně vhodných dřevin dobře snášejících zamokřené prostředí.

Opakem pak je samovolná renaturace. Jedná se o stavební akci na toku, kdy dojde např. k tvarování šířky a hloubky toku, vinutí toku nebo zvýšení tvarové diverzity koryta a následně se do toku nezasahuje a postupně dojde ke „zdivočení“ toku. Pracuje zde tedy převážně příroda a hydromorfologické procesy. Tento přístup se v praxi ale často neuplatňuje, jelikož se jedná o velmi zdoluhavý proces, nicméně jako optimální se jeví např. v divočině, jako jsou některé NP, opuštěné nivy nebo rokle. V kulturní krajině je třeba sledovat, zda renaturace probíhá přijatelně, a pokud je třeba, čas od času provést drobné, včasné zásahy (ruční čištění, zabránění ucpání, stabilizace meandru atp.).

Z dnešních poznatků je zřejmé, že revitalizace vodních toků mají velkou roli nejen z hlediska ekologického a ochranného, ale i z hlediska ekonomického nebo estetického. Přestože pojem revitalizace se dostává do podvědomí širší veřejnosti, zůstává dodnes mnoho nevyjasněných otázek, které se k problematice vážou.

Obrázek 1 Regulovaný úsek Rakovnického potoka
(https://cs.wikipedia.org/wiki/Rakovnick%C3%BD_potok#/media/Soubor:Rakovn%C3%A4k,_Rakovnick%C3%BD_potok.jpg)

Obrázek 2 Revitalizovaný úsek říčky Rokytky v Praze (<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/rokytka/>)

Zpráva o prohlídce – zaměřené na působení bobrů – Lišanský potok v úseku Lišany – Rakovník dne 13.11.2022

Situace

Lišanský potok v celém tomto úseku byl snad v 50. letech 20. století systematicky technicky upraven, resp. kanalizován. (Technicky upravena byla i většina vyššího toku nad Lišany, úprava zhruba shodného typu jako pod Lišany začíná u ústí přítoku od Krušovic – Červeného potoka.)

Potok má po pravé straně širokou, jen zvolna stoupající nivu. Levá strana nivy je omezena zalesněným svahem, k jehož patě se koryto v některých dílčích úsecích přimyká.

Potok je veden v důsledně napřimeném korytě jenom s nejnutnějšími ohyby trasy, neproměnného hlubokého lichoběžníkového průřezu, hloubka koryta běžně i přes 2 metry. Kyneta je opevněna kvalitně provedenou, i dnes málo narušenou dlažbou z kamene na sucho. Ve většině délky se podél pravého břehu koryta táhne vyvýšený val ze zeminy, druhdy získané při výstavbě koryta a nejspíše též doplňované během let při jeho čištění. (Bývá mj. zmiňováno, že tento val měl chránit několik vodárenských vrtů, umístěných v nivě po pravé straně potoka, současný stav v tomto ohledu neznám.) Úprava koryta, mimo nynější působení bobřích hrází, dosud prodělala jen mírné renaturační změny, spočívající převážně v přiměřeném zanášení kynety bahenními sedimenty. Břehy koryta nad opevněním kynety jsou ponejvíce zarostlé buříní, dřevinná vegetace se zatím převážně drží mimo vlastní koryto.

Niva potoka je v poměrně širokém pásu hospodářsky nevyužívaná, se skupinovými stromovými porosty, tvořenými zejména olšemi, vrbami a osikami. V podrostu rozsáhlé

plochy buřeně nebo rákosiny. Po pravé straně, směrem k silnici Lišany – Rakovník, pak navazují polnosti.

Potok se takto nalézá ve stavu odpřírodněném, těžce hydromorfologicky degradovaném. Je poškozen i z hlediska vodohospodářského – jeho úprava nutně urychluje postup velkých vod k Rakovníku a omezuje využití nezastavěné nivy pro tlumivé rozlivy vod. Přitom v poměrně široké, hospodářsky nevyužívané nivě technická úprava potoka sotva přináší nějaký užitek.

První bobří hráze ve směru od Lišan

leží v místech, kde se k potoku začíná zleva přimykát lesní svah (zhruba úroveň objektu elektrorozvodny, ležící u silnice Liš – Ra). Odtud je koryto pozavzdouváno sledem hrází v rozestupech orientačně 50 až 100 metrů; po pravostranný přítok Olešnou (z PR Červená louka) je v potoce nejméně 5 hrází. V nedávné době se někdo, vybavený traktorem, snažil hráze rozebírat a dál od potoka odtáhl dvě velké, bobry nedávno pokácené a následně částečně ohryzané osiky. Hráze byly zřejmě jen částečně sníženy, na největší z nich je patrná snaha bobrů o obnovu.

Hráz, jejíž materiál byl nedávno zčásti vyhrnován do stran, do koruny hráze bobří kladou nová dřeva. Dle stop na březích byla zásahem do hráze snížena hladina vody o několik decimetrů.

Čerstvá práce bobrů na osikách.

Další hráz směrem k přítoku Olešné.

Další hráz, většina materiálu z ní byla nedávno vyházena do stran.

(Pokud dochází k poškození hrází bez výjimky z podmínek ochrany zvláště chráněného druhu živočicha, vydané Krajským úřadem, jde o protiprávní jednání.)

Odbočka k PR Červená louka

V dolní části přírodní rezervace, pod silnicí, stopy působení bobrů nepozorovány. Do horní části, nad silnicí, jsem nahlédl jenom okrajově, zdola, pro orientační porovnání se stavem v předjaří t.r. Již na nejnižší části sledu hrází na Olešné, která vytváří dolní mokřad, je patrna aktuální zdokonalovací činnost bobrů. Zamokřením terénu a pokácením několika stromů se vlastní mokřad stal z této strany obtížně přístupným.

Menší stabilizační hrázka na Olešné, o něco výše pak hlavní hráz, vytvářející rozsáhlý dolní mokřad. Bobři zdokonalují stavby hlavně bahnem, koruny hrází jsou silně využívány jako stezky zvěře. (Dle vlastních pozorování z předjaří je prostor velmi silně obsazen mj. černou zvěří.)

Hlavní hráz, vytvářející dolní mokřad.

Postupující zamokření a nakácené osiky činí prostor obtížně prostupným.

V aktivním korytě Olešné, vpravo od dolního mokřadu, postupuje proti proudu výstavba, resp. zdokonalování hrází a pomístné kácení stromů.

Hráz, vzdouvající vyšší část mokřadu.

Jedna z dalších hrázek na potoce Olešná vpravo od mokřadů.

Pokračování podél Lišanského potoka

Horní skupinu hrází na Lišanském potoce zřejmě uzavírá poměrně solidní hráz, nejspíše odolávající opakovaným lidským pokusům o odstranění, těsně pod ústím Olešné. Kousek pod ní podle všeho menší „stabilizační“ hrázka, toho času vyhozená na břeh.

V popředí zřejmě lidmi vyhozená „stabilizační podhrázka“, výše pak hráz pod ústím Olešné do Lišanského potoka. Dle všeho vyhazováno ručně.

Hráz pod ústím Olešné. Po obou stranách hromady dřev. Z dálky to vypadá jako stavby bobřího obydlí, ale je to dříví, které vyhazuje z hráze člověk, snažící se nějak omezovat vzduť.

Velmi názorná situace renaturace technicky upraveného koryta bobřím zahrázováním. Když se zatím nepodařilo technickou úpravu koryta zrušit v rámci revitalizace, aspoň ji bobři zatápějí.

Postupuji dál dolů podél potoka.

Typická tvářnost morfologicky a přírodně znehodnoceného, kanalizovaného potoka od Lišan dolů. V pohledu vlevo pravý břeh, z něhož vystupuje buření prorostlý zeminový val, převyšující terén nivy.

Místy se v nivě otvírají mimo rákosin také luční pasáže – pohled proti proudu potoka, který je v pohledu vlevo.

Hráz u pozorovacího objektu Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM pod Cikánkou.

Mezi potokem a lesním svahem (vlevo) tu nad železničním mostem leží rákosina, pomístní stopy práce bobrů na osikách. (Žádná rozsáhlejší likvidace porostů nepozorována.)

Tvárnost kanalizovaného potoka se příliš nemění. Po pravé straně vyvýšený zeminový val. Vpravo se otvírá pole, voda je vzdutá bobří hrází u viaduktu.

Železniční viadukt.

Bobří hráz těsně nad viaduktem, která podchycuje i přítok melioráku zprava (v pohledu vlevo). Bobři často podchycují hrázemi i přítoky hlavního toku.

Pod viaduktem pokračuje hrázování potoka, který tu již vstupuje do kotliny s mokřady u Šamotky.

Vlevo od potoka bažina v zatopené olšině. (Až někde dál na potoce, ležícím vpravo, musí být klíčová bobří hráz, která vytváří jak mokřad vlevo, tak „jezero“, které se rozlévá v poli napravo od potoka.)

Zavzdutý potok, vlevo mokřad v olšíně, vpravo prosvítá „jezero“ v poli.

„Jezero“ v poli by z dronu bylo vidět líp. Labutě a vlak do Rakovníka.

Dál už se podél potoka nedalo jít, musel jsem se vracet a obejít mokřad v olšině, abych se dostal na svah pod vlečkou k Šamotce, resp. do nevábného svahu pod Šamotkou, který býval skládkou odpadních dlaždiček.

Mokřad pod bývalou skládkou u Šamotky (RAKO).

Jediná možnost dostat se suchou nohou na pravý břeh potoka.

Zavzdutý potok kolem lávky.

Pohled z nejspíš staré, zarostlé navážky vpravo nad Lišanským potokem k areálu Šamotky (RAKO). Celý prostor až po násep st. silnice z Nového Strašecí do Rakovníka je jedna velká bažina. Někde nad náspem silnice bude opět klíčová hráz, která tento mokřad vytváří.

Dolní úsek Lišanského potoka, od silnice po ústí do potoka Rakovnického, je znehodnocen technickou úpravou, provedenou v podobném duchu, jako nad silnicí. Stopy působení bobrů zde neshledány.

Ing. Tomáš Just
vodohospodář regionálního pracoviště Střední Čechy
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Památné stromy biosférické rezervace Křivoklátsko

Exkurze pořádaná IS CHKO Křivoklátsko-Křivoklát, o.p.s. Křivoklátsko, AOPK ČR a Správou CHKO Křivoklátsko se konala v sobotu 12. listopadu 2022 od 10:00 hodin jako příspěvek k oslavě prvního ročníku „**Mezinárodního dne biosférických rezervací**“.

Exkurze pod vedením pracovníků Správy CHKO Křivoklátsko Ing. Pavla Mouchy a Ing. Josefa Jedličky se zúčastnilo 37 osob, z toho 14 pracovníků OÚ.

Účastníci obdrželi Průvodce s mapkou a fotografiemi památných stromů. Autobusem fy Kohout s.r.o. navštívili tato zastavení:

1. Zbečno: **Lípa nad hřbitovem** – před ošetřením 37 m
Lípa u kapličky – upomínka zavraždění českého knížete Břetislava II.
v roce 1100
Lípy u kostela ve Zbečně – věk stromů je 200-250 let
2. **Masarykova babyka** – zde sedával T. G. Masaryk a kochal se pohledem na Berounku
3. **Ploskovská kaštanka** – v aleji je chráněno 465 stromů
4. **Břetislavův dub** – zimní dub pravděpodobně na památku praotce Břetislava II.
5. **Dub u Pusté Seče** – zásluhu má bývalý foť pan Košák, který nedovolil staré duby kácet

6. **Zámecký park Leontýn** – park má rozlohu 5 ha a je osázen 50 druhy dřevin. K nejzajímavějším stromům patří červenolisté buky lesní, duby červené, tulipánovníky tulipánokvěté, kaštanovníky jedlé, jírovec pávie, hlošina úzkolistá, ...
7. **Břeková alej Kolna** – věk stromů v aleji je odhadován na 120-150 let. Z aleje je krásný výhled na hrad Točnick.
8. **Hrušeň za pecí** – vyhlášení proběhlo v roce 2021. Osamocené stromy v polích a lukách mají mimořádný význam nejen biologický, ale i estetický.
9. **Dub nad Balatonem** – nejvyšší dub 23 m
10. **Smrk pod Račickým šraňkem** – patří k několika posledním takto mohutným stromům v Křivoklátské pahorkatině. Pravděpodobně jde o strom z původní populace smrku ztepilého, který se tu adaptoval v poslední době meziledové.

Děkuji všem, kteří se účastnili této exkurze, lektorům, a hlavně sponzorům SSEV Pavučině, MŽP a Středočeskému kraji, kteří jej finančně podpořili.

Jiřina Prošková, ředitelka o.p.s. Křivoklátsko

Sázíme budoucnost

Od listopadu 2022 do 16. ledna 2023 je možné si požádat až o 150 tisíc na jarní výsadbu stromů.

Díky grantové výzvě Sázíme budoucnost od Nadace Partnerství můžete získat **až 150 tisíc korun na jarní výsadbu stromů**. Výzva se zaměřuje na zlepšení životního prostředí v obcích, městech a jejich okolí. Nabízí pokrytí nákladů na výsadbu, péči o stromy, odborný dohled nebo finance na nezbytný materiál, nářadí či dopravu. **O grant mohou žádat všechny subjekty**, které prokáží vztah k místu realizace projektu, tedy **i fyzické osoby**. Příjem žádostí proběhne **do 16. ledna 2023** na nadacepartnerstvi.cz/granty

Tip celoroční

Vysadili jste strom? Přidejte ho do mapy Sázíme budoucnost.

Sázíme budoucnost je iniciativa Nadace Partnerství, která chce výsadbou 10 milionů stromů zlepšit zdraví české krajiny a odolnost měst. **Zapojit se může kdokoli**, kdo od roku 2019 vysadil strom mimo les a registruje ho do interaktivní mapy na www.sazimebudoucnost.cz/registrace-vysadby. Mapa poskytuje unikátní přehled o druzích a počtech vysazených stromů, lokalitách i subjektech, které jsou do sázení v České republice zapojeny. Počítá se opravdu každý strom, tedy i takový, který jste vysadili třeba u vás na zahradě.

Tip na únor

Podpořte Hrušeň hniličku v anketě Evropský strom roku

V mezinárodní soutěži Evropský strom roku 2023 reprezentuje letos Českou republiku Hrušeň hnilička z Drásova na Příbramsku. Vítězka národního kola ankety Strom roku roste jen 25 metrů od uranové šachty. Koncem 50. let 20. století byl poblíž hrušně otevřen důl na uran a vytěžená hlušina se vyvážela na haldu nedaleko stromu. Je neskutečné, že v těžkých podmínkách během těžby v uranových dolech hrušeň přežila. Tento krásný soliterní strom

můžete podpořit v bezplatném online hlasování na stránce www.evropskystromroku.cz **od 1. do 28. února 2023.**

S úctou Anna Poledňáková
PR koordinátorka iniciativy
Sázíme budoucnost

Dobrovolnický den

V pátek 11. listopadu 2022 proběhl v revíru Kouřimec dobrovolnický den zaměstnanců DB – Schenker Česká republika ve spolupráci s AOPK ČR, Správou CHKO Křivoklátsko a Informačním střediskem CHKO Křivoklátsko – Křivoklát.

Akce se zúčastnilo 15 zaměstnanců společnosti, kteří oplocovali v revíru Kouřimec, který je v majetku Lesů České republiky, jedli bělokorou drátěnou individuální ochranou proti škodám od spárkaté zvěře.

Děkujeme za pomoc přírodě a těšíme se na další spolupráci! Za Správu CHKO Křivoklátsko Ing. Josef Jedlička .

Děkujeme i za pomoc finanční firmě DB Schenker Česká republika. Využijeme ji na provoz našeho Informačního střediska CHKO Křivoklátsko-Křivoklát.

Za IS CHKO Křivoklátsko – Křivoklát Jiřina Prošková

O ZVÍŘATECH A LIDECH

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace

Tři dny a dvě noci v době od 5. do 7. října 2022 strávilo celkem 21 žáků ZŠ speciální v doprovodu osmi učitelů a asistentů v Naučném středisku ekologické výchovy Kladno - Čabárna.

Cestou na středisko jsme se zastavili na kladenském Sletišti, tam nás na jízdně povozili koníci Lektor, Rony a Charlie z Jezdeckého klubu MERCI, z. s. Po příjezdu na Čabárnu jsme si společně prohlédli Záchranou stanici AVES, prošli se po okolí střediska a večer si zatančili na diskotéce. O všech zážitcích jsme napsali dopisy domů.

Druhý den ráno se děti rozdělily do dvou skupin. Jedna skupina dětí se spolu s lektory a kapkou vody vydala na cestu do podzemí: děti zkoumaly, jak rychle se voda v různých typech půdy vsakuje, jací živočichové v půdě žijí (některé z nich zkusily na zahradě najít) a jak je pro zvířata a rostliny voda důležitá. Děti z druhé skupiny spolu s lektory provedl světem žab a plazů malý mlok - děti se na malou chvíli staly žabkou, ještěrkou nebo hadem a poznaly zvláštnosti jejich života.

Odpoledne jsme zdobili dřevěné rámečky na fotografie z našeho pobytu, po absolvování trasy vyznačené fáborky a splnění řady úkolů našli poklad, večer si u ohně zazpívali a opekli buřtíky a nakonec se cestou vyznačenou hořícími svíčkami vrátili zpět do střediska.

Všichni, kteří se pobytu zúčastnili, si zasloužili medaili (medaile vyrobili starší žáci už ve škole), diplom a malou odměnu.

Na autobusovou dopravu během pobytového kurzu dotací ve výši 10 000 Kč přispělo Město Rakovník, projížďku na koních jsme mohli absolvovat díky sponzorskému daru p. Roberta Procházky.

MOC DĚKUJEME!

za děti i dospělé
Mgr. Alena Vožehová

Zpravodaj životního prostředí města Rakovníka.

Vydává Město Rakovník 2 x ročně. Nепrodejné.

Odpovědný redaktor RNDr. Alena Škoudlínová

Povoleno odborem kultury ONV Rakovník č.j. 03211211286

Číslo 2/2022, datum vydání: Prosinec 2022

Tisk: DTPress – grafické a produkční studio Rakovník

Text neprošel jazykovou úpravou